ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **Ing. L. K.**, proti žalovanému: **Policie České republiky, obvodní oddělení Chlumec nad Cidlinou,** se sídlem Pražská 82, Chlumec nad Cidlinou, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 13. 10. 2011, č. j. 51 A 3/2011 - 61,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1.] Žalobce (dále „stěžovatel“) brojí včas podanou kasační stížností proti shora označenému usnesení Krajského soudu v Hradci Králové, jímž soud zastavil řízení o kasační stížnosti podané proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. 5. 2011, č. j. 51 A 3/2011 - 37. Důvodem zastavení řízení bylo nezaplacení soudního poplatku.

[2.] Stěžovatel v kasační stížnosti uplatnil důvod zakotvený v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Namítá, že v kasační stížnosti podané proti citovanému rozsudku krajského soudu ze dne 27. 5. 2011 požádal o její projednání bez právního zastoupení, a to na základě některých mezinárodních závazků České republiky (zejm. čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod). Zastává totiž názor, že pokud by existovala povinnost právního zastoupení, byl by občan nucen sdělovat osobní údaje a podrobnosti

svého případu další osobě, tj. advokátovi. Tím by však došlo k porušení práva na soukromý a rodinný život. Stěžovatel dále uvádí, že Nejvyšší správní soud a také Ústavní soud porušují lidská práva, což svědčí o *„dysfunkcích v aplikaci českého práva“* a o nerespektování práva na spravedlivý proces plynoucího z čl. 6 Úmluvy.

[3.] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení krajského soudu v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody v kasační stížnosti uvedenými, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[4.] Co se týká podmínek řízení o kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud netrval, s ohledem na specifický charakter napadeného usnesení krajského soudu, na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení stěžovatele advokátem. Jak se totiž tento soud vyjádřil již dříve, pokud je cílem kasační stížnosti přezkoumání rozhodnutí, týkajícího se zaplacení soudního poplatku, pak by se uplatňováním požadavku na uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost, resp. trváním na povinném zastoupení advokátem, jen řetězil problém, jenž má být rozhodnutím o této kasační stížnosti vyřešen (viz rozsudky ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, či ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 - 77, dostupné na www.nssoud.cz).

[5.] Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že se námitky obsažené v nyní projednávané kasační stížnosti obsahově míjejí s důvody, pro které bylo napadené usnesení krajského soudu vydáno.

[6.] Z obsahu spisu totiž plyne, že stěžovatel nezaplatil soudní poplatek za kasační stížnost ze dne 22. 7. 2011 (č. l. 46); dne 12. 8. 2011 pak požádal o projednání kasační stížnosti bez právního zastoupení (č. l. 54). Krajský soud následně usnesením ze dne 18. 8. 2011, č. j. 51 A 3/2011 - 58, vyzval stěžovatele k zaplacení soudního poplatku ve výši 3000 Kč a k předložení písemné plné moci zástupce. Současně stěžovatele poučil o tom, že pokud nebude soudní poplatek zaplacen ve lhůtě do dvou týdnů, řízení zastaví. Dále soud stěžovatele poučil o tom, že podle ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. je právní zastoupení povinné a pokud by stěžovatel zastoupen nebyl, odmítne kasační stížnost Nejvyšší správní soud. V reakci na toto usnesení stěžovatel požádal o posečkání se zaplacením soudního poplatku, a to z toho důvodu, že prý je požadavek povinného právního zastoupení v tomto typu řízení v rozporu s mezinárodními závazky.

[7.] Krajský soud poté usnesením napadeným nyní projednávanou kasační stížností řízení o kasační stížnosti zastavil. Přitom uvedl, že zatímco otázka právního zastoupení spadá do kompetence Nejvyššího správního soudu, je zaplacení soudního poplatku v kompetenci krajského soudu. Poplatková povinnost vznikla stěžovateli podáním kasační stížnosti [§ 4 odst. 1 písm. d) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů] a na tuto skutečnost byl stěžovatel citovaným usnesením krajského soudu upozorněn s poučením, že pokud tak ve stanovené lhůtě neučiní, bude řízení zastaveno.

[8.] Nejvyšší správní soud konstatuje, že postup i argumentace krajského soudu jsou korektní a plně souladné se zákonnou úpravou. Stěžovatel ostatně zdejšímu soudu ani neposkytl možnost s ním jakkoliv věcně polemizovat, jelikož vůbec nezpochybnil svoji zákonnou poplatkovou povinnost, a ani nepopírá, že ji nesplnil. Jak totiž plyne ze shora provedené narace, brojí pouze proti tomu, že v řízení o kasační stížnosti musí být podle ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem, čímž se však krajský soud

v napadeném usnesení vůbec nezabýval a k zastavení řízení došlo nikoliv pro toto chybějící právní zastoupení, nýbrž jen a pouze pro nezaplacení soudního poplatku. Jestliže je pak úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasační stížnosti přezkoumat pravomocné rozhodnutí krajského soudu (§ 102 s. ř. s), je zřejmé, že je tímto předmětem řízení vázán a nemůže proto hodnotit otázky, které pro rozhodování krajského soudu nebyly relevantní.

[9.] Jak totiž plyne ze zákonné úpravy i z judikatury zdejšího soudu (viz např. rozsudek ze dne 10. 8. 2011, č. j. 1 As 74/2011 - 251, in: č. 2410/2011 Sb. NSS), *„vydat rozhodnutí o zastavení řízení o kasační stížnosti pro nezaplacení soudního poplatku je v příslušnosti krajského soudu (§ 9 odst. 1 ve spojení s § 3 odst. 4 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích).“* Krajský soud proto postupoval správně, když „neposečkal“ s požadavkem na zaplacení soudního poplatku na vyřešení otázky ústavnosti povinného právního zastoupení v řízení o kasační stížnosti, jelikož vyřešení této otázky mu nepřísluše lo.

[10.] Nad tento rámec Nejvyšší správní soud uvádí, že ani v otázce, kterou jako jedinou učinil stěžovatel spornou, nicméně která nebyla napadeným usnesením krajského soudu z výše popsaných důvodů vůbec řešena, se se stěžovatelem nemůže ztotožnit. V této souvislosti je třeba připomenout nález Ústavního soudu ze dne 27. 6. 2001 sp. zn. Pl. ÚS 16/99 (č. 276/2001 Sb.), jímž byla zrušena ke dni 31. 12. 2002 celá část pátá občanského soudního řádu, obsahující právní úpravu správního soudnictví. V tomto nálezu se k otázce povinného právního zastoupení, zakotveného v ustanovení § 250a o. s. ř., konstatuje, že platné koncepci nelze vytknout rozpor s ústavním pořádkem, což Ústavní soud zdůvodnil tím, že *„proti možné námitce omezení přístupu k soudu lze argumentovat snahou zajistit rovnost účastníků v řízení před správním soudem, tedy aby žalobce nebyl znevýhodněn proti žalovanému správnímu orgánu, který zpravidla zastupuje kvalifikovaný státní úředník“* a že *„povinné právní zastoupení má obecně sloužit k realizaci zásady rovnosti zbraní, jako znaku spravedlivého procesu“*, přičemž uvedl, že řešení této otázky je věcí zákonodárce.

[11.] Z toho Ústavní soud v usnesení sp. zn. III. ÚS 222/05 ze dne 29. 9. 2005 (http://nalus.usoud.cz/) dovodil, že *„tím méně lze uvažovat o porušení ústavnosti, jestliže zákonodárce v nové právní úpravě správního soudnictví od daného omezení obecně upustil (§ 35 s. ř. s.), takže stěžovatelka nebyla nijak omezena ani co do přístupu k soudu, ani co do volby svého zástupce; takové omezení bylo zvoleno jen pro určitou část řízení před "správními" soudy, a to o mimořádném opravném prostředku, představující určitou "nadstandardní" možnost právní ochrany. V této souvislosti nutno přihlédnout rovněž k usnesení Ústavního soudu ze dne 14. 9. 2000, sp. zn. Pl. 43/2000 (publ. in: Sbírka nálezů a usnesení ÚS, sv. 19, usn. č. 32), v němž se k povinnému právnímu zastoupení v dovolacím řízení dle § 241 odst. 2 věta druhá o. s. ř. uvádí: "V některých vymezených případech v zájmu efektivního a koncentrovaného průběhu řízení však zákon stanoví povinnost právního zastoupení účastníka řízení. Děje se tak konkrétně i v souvislosti s čerpáním mimořádného opravného prostředku, dovolání, kdy musí být dovolatel, který sám nemá právnické vzdělání nebo za něho nejedná zaměstnanec, resp. člen s právnickým vzděláním, zastoupen advokátem. Není pochyb o tom, že smyslem a účelem povinného zastoupení je poskytnout dovolateli kvalifikovanou právní pomoc na profesionální úrovni především proto, aby dovolání koncipované jako opravný prostředek, jehož čerpání je připuštěno jen mimořádně, vyhovovalo všem formálním požadavkům, a dovolací soud o něm mohl rozhodnout bez zbytečných průtahů." Kasační stížnost a řízení o ní se v mnohém shodují s uvedeným opravným prostředkem a řízením o něm, a tak uvedené závěry lze vztáhnout i na danou věc. Poukazuje-li stěžovatelka na dostatečnou erudici daňových poradců i ve vztahu k řízení o kasační stížnosti v daňových věcech, resp. libovůli zákonodárce, jenž tyto osoby*

nedůvodně vyloučil, tuto argumentaci s odkazem na výše uvedené Ústavní soud odmítá, k čemuž třeba dodat, že osoba s vysokoškolským právnickým vzděláním, u níž lze předpokládat obecné znalosti práva v celé šíři, a nikoliv jen některé jeho oblasti, jak je tomu u daňových poradců, zejména pak advokát skýtá určitou záruku toho, že na straně jedné budou řádně chráněna práva stěžovatelů, na straně druhé že Nejvyšší správní soud nebude nadbytečně zatěžován. (Zkušenosti s řízením o dovolání jak podle trestního, tak občanského soudního řádu, ukazují např., že ani advokáti správně neodliší právní a skutkové vady.) ... Vzhledem k výše uvedené judikatuře Ústavního soudu je zjevné, že požadavek povinného právního zastoupení nelze v dané věci považovat za skutečnost zakládající porušení ústavně zaručených základních práv a svobod stěžovatelky." Lze tak shrnout, že ani Ústavní soud neshledal zákonem stanovenou povinnost právního zastoupení v řízení o kasační stížnosti za odporující ústavnímu pořádku anebo mezinárodním smlouvám.

[12.] Ze všech shora popsaných důvodů soud konstatuje, že kasační stížnost není důvodná, a proto byla zamítnuta (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[13.] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměl úspěch, a úspěšnému žalovanému žádné náklady řízení nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. ledna 2012

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu